

บันทึก

เรื่อง ติความกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. ๒๕๐๘
(ความหมายของมรรยาทแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพ
สถาปัตยกรรมควบคุมตาม (๓) ของกฎกระทรวงดังกล่าว)

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือที่ มท ๐๒๐๗/๑๑๒๘๙ ลงวันที่ ๒๘
กรกฎาคม ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า พระราชบัญญัติวิชาชีพ
สถาปัตยกรรม พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๖ บัญญัติให้ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมต้อง
รักษามรรยาทแห่งวิชาชีพตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.
๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้กำหนดมรรยาท
แห่งวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมไว้ทั้งหมด ๑๒ ข้อ สำหรับ (๓) ของ
กฎกระทรวงดังกล่าวกำหนดไว้ว่า “ไม่โฆษณาหรือยอมให้ผู้อื่นโฆษณาด้วยการใด ๆ ซึ่งการ
ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม เว้นแต่การแสดงชื่อ คุณวุฒิ ตำแหน่งที่อยู่หรือสำนักงาน
ของผู้นั้น” โดยพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมฯ และกฎกระทรวงดังกล่าว ไม่ได้นิยามคำ
ว่า “โฆษณา” หรือ “พฤติการณ์ที่ถือว่ายอมให้ผู้อื่นโฆษณา” ไว้ ในทางปฏิบัติ เมื่อสถาปนิกผู้
หนึ่งผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดมรรยาทแห่งวิชาชีพใน (๓) ของกฎกระทรวงดังกล่าว
เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจะพิจารณาโดยถือเอาความเข้าใจของแต่ละคนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่ง
ในบางครั้งความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ก็ไม่ตรงกัน และอาจเข้าใจคลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องตามหลัก
นิติธรรม ทำให้สับสนในทางปฏิบัติได้ เช่น เข้าใจว่าการโฆษณาซึ่งการประกอบวิชาชีพ
สถาปัตยกรรมควบคุม หมายถึง

ก. การเผยแพร่เกี่ยวกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม เป็นการยกย่องตัว
สถาปนิกเอง

ข. กระทำการไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความเกี่ยวกับ
วิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม เป็นการยกย่องตัวสถาปนิกเอง

ตัวอย่างกรณีที่ถือว่า เป็นการโฆษณาซึ่งการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม
ควบคุม เพื่อประกอบการพิจารณา คือ

นายแดงอ้างว่า นายแดงเป็นสถาปนิกชั้นแนวหน้า หรือนายแดงเป็นสถาปนิกที่มี
ผลงานยอดเยี่ยม หรือมีภาพรูปอาคารระบุชื่อนายแดงเป็นสถาปนิกผู้ออกแบบและปรากฏภาพ
กำกับบนยกรั้วหัวแม่มือ

กรณีตามตัวอย่าง ถ้าเป็นการกระทำของนายแดงในการเผยแพร่หรือกระทำให้
ประชาชนเห็นหรือทราบพฤติการณ์ดังกล่าว ถือว่านายแดงกระทำผิดมรรยาทแห่งวิชาชีพ

ตัวอย่างกรณีทีถือว่า เป็นการยอมให้ผู้อื่นโฆษณาด้วยประการใด ๆ ซึ่งการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม เพื่อประกอบการพิจารณา คือ

บริษัทจัดสรรบ้านและที่ดินประกาศในหนังสือพิมพ์ว่า บ้านและที่ดินของบริษัท น่าอยู่อาศัย ออกแบบโดยนายแดง สถาปนิกชั้นแนวหน้า หรือบ้านและที่ดินของบริษัทมีความมั่นคงแข็งแรง น่าอยู่ ออกแบบโดยนายแดง สถาปนิกซึ่งมีผลงานดีเด่น หรือมีภาพรูปอาคารบ้านระบุชื่อนายแดงเป็นสถาปนิกผู้ออกแบบและปรากฏภาพก้าบ้นยกนิ้วหัวแม่มือ คือ

กรณีตามตัวอย่าง เป็นการเผยแพร่หรือกระทำให้ประชาชนเห็นหรือทราบโดยบุคคลอื่น ดังนี้

พฤติการณ์ที่อาจถือนายแดงกระทำผิดมรรยาทแห่งวิชาชีพ เช่น

ก. เมื่อนายแดงทราบพฤติการณ์ดังกล่าวแล้ว นายแดงเพิกเฉยไม่ได้แสดงอาการโต้แย้งหรือทักท้วงไปยังบริษัทจัดสรรบ้านและที่ดิน หรือหนังสือพิมพ์ฉบับที่ตีพิมพ์แต่อย่างใด

ข. กรณีตาม ก. เมื่อนายแดงทักท้วงไปแล้ว แต่บริษัทจัดสรรบ้านและที่ดินหรือหนังสือพิมพ์ฉบับที่ตีพิมพ์ยังไม่หยุดการกระทำ นายแดงทราบก็เพิกเฉย

พฤติการณ์ที่ไม่ถือนายแดงกระทำผิดมรรยาทแห่งวิชาชีพ เช่น

ก. เมื่อนายแดงทราบพฤติการณ์ที่บริษัทจัดสรรบ้านและที่ดินทำการเผยแพร่หรือกระทำแล้ว นายแดงก็เพิกเฉยไม่ได้แสดงอาการทักท้วงแต่อย่างใด เพราะนายแดงไม่มีหน้าที่

ข. เมื่อนายแดงทราบพฤติการณ์ นายแดงได้แสดงอาการทักท้วง หลังจากทักท้วงไม่ปรากฏว่ามีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง นายแดงได้ไปร้องทุกข์ต่อนักงานสอบสวนหรือให้ทนายความยื่นหนังสือทักท้วง เป็นต้น

กระทรวงมหาดไทยจึงเสนอเพื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาตีความหรือมีความเห็นเกี่ยวกับคำว่า “โฆษณาหรือยอมให้ผู้อื่นโฆษณาด้วยประการใด ๆ ซึ่งการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม” ตาม (๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. ๒๕๐๘ และมีความเห็นว่า พฤติการณ์ตามตัวอย่างผิดถูกหรือไม่ เพียงไร เพื่อกระทรวงมหาดไทยจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว ประกอบกับฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) แล้วมีความเห็นว่า มรรยาทแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมนั้นกำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๑๑)^๑ และมาตรา ๒๗ (๒)^๒ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพ

^๑ มาตรา ๒๗ ให้ ก.ส. มีอำนาจสั่งพักใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมได้ เมื่อปรากฏว่า

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘

สถาปัตยกรรมฯ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ซึ่งเรียกโดยย่อว่า ก.ส. มีอำนาจสั่งพักใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมได้ เมื่อปรากฏว่า ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมฯ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ดังกล่าว ก.ส. จะต้องดำเนินการไต่สวนตามที่กำหนดในวรรคสองของมาตรา ๒๗ ด้วย และในการสั่งพักใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมนี้ ก.ส. จะต้องมีความมติของที่ประชุมที่ประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดตามที่กำหนดในมาตรา ๑๒ (๑)^๒ ดังนั้น การพิจารณาว่า ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจะดำเนินการสั่งพักใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม จึงเป็นอำนาจของ ก.ส. โดยเฉพาะ นอกจากนั้น การที่จะพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นการไม่รักษามรรยาทแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงของแต่ละกรณี เมื่อกฎหมายบัญญัติให้ ก.ส. มีอำนาจสั่งพักใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมได้ ก.ส. จึงมีอำนาจใช้ดุลพินิจในการที่จะพิจารณาว่าการกระทำใดบ้างเป็นการไม่รักษามรรยาทแห่งวิชาชีพได้โดยตนเอง

โดยที่ปรากฏว่า ปัญหาที่หารือมานี้ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของเจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทยซึ่งยังมีความเห็นไม่ตรงกัน โดย ก.ส. ยังไม่ได้พิจารณาและมีความเห็นในปัญหาดังกล่าวแต่อย่างใด และเนื่องจากการพิจารณาสั่งพักใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมเป็นอำนาจของ ก.ส. อยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรมและอยู่ในดุลพินิจของ ก.ส. ที่จะพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) จึงจะไม่พิจารณาให้ความเห็นในปัญหาที่กระทรวงมหาดไทยหารือมา โดยเห็นว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.ส. อยู่แล้วตามกฎหมาย และสมควรให้ ก.ส. พิจารณาดำเนินการตามกฎหมายนั้นก่อนเพื่อประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ ตามข้อ ๙ (๒)^๓ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๒

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

การสั่งพักใบอนุญาตให้สั่งพักได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี

ก่อนพิจารณาสั่งพักใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต ให้ ก.ส. ดำเนินการไต่สวนโดยให้โอกาสแก่ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมผู้นั้นได้ทราบข้อกล่าวหาและยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

^๒ มาตรา ๑๒ มติของที่ประชุม ก.ส. ดังต่อไปนี้ต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

(๑) มติให้สั่งพักใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ ข้อ ๙ กรรมการร่างกฎหมายจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

ลงชื่อ นายอมร จันทรสมบูรณ์
(นายอมร จันทรสมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๖๖

๑๑๑ ๑๑๑
(๒) เรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถาบันอื่นอยู่แล้วตามกฎหมายและกรรมการร่าง
กฎหมายเห็นว่าสมควรให้มีการดำเนินการตามกฎหมายนั้นก่อนเพื่อประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน
๑๑๑ ๑๑๑
ทั้งนี้ เว้นแต่จะเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือมีคำสั่งเป็นการ
ภายในให้พิจารณา